

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra blízkovýchodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek vedoucího práce

Práci předložil(a) student(ka): Slavomír HABERAJTER

Název práce: Rád německých rytířův na Blízkém Východě

Vedoucí práce: prof. PhDr. Petr Charvát, DrSc.

1. **CÍL PRÁCE:** Autor zvolil za cíl své práce vylíčení historie řádu Německých rytířů (dále jen Řádu) na Blízkém Východě od jeho založení na konci 12. století až po evakuaci tamních řádových držav v důsledku expanze mamlúckých vládců středověkého Egypta. Tento cíl byl splněn.

2. **OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ** (*náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.*):

Slavomír Haberajter koncipoval svou práci jako historický přehled aktivity Řádu na Blízkém Východě v rámci zhruba jednoho století (konec 12. – konec 13. století). V tomto smyslu předkládá velmi užitečný a informovaný souhrn údajů především textového původu. Uvádí však rovněž data z oborů archeologie, numismatiky a dějin umění, jakkoli nejsou příliš početná. To ovšem vyplývá z povahy poznání dějin Řádu v období jeho zrodu a prvotní stabilizace a ze značně nerovnoměrného stavu zachování pramenné základny. Řád si později získal značnou proslulost v dějinách střední a severovýchodní Evropy a nejrůznější předsudky, kterými výklad jeho dějin zatížily nacionalisticky zabarvené historiografie 19. století, zastírají skutečnost, že vznikl na základě ducha křížových výprav ještě na Blízkém Východě a že řada jeho příslušníků tam při obraně křesťanských držav nasadila – a často i ztratila – své životy. Právě v soustředění na blízkovýchodní epochu působení Řádu vidím největší autorovu zásluhu.

3. **FORMÁLNÍ ÚPRAVA** (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Projev Slavomíra Haberajtera je živý, místy poněkud expresivně zabarvený, což však hodnotu práce nesnižuje. Citace a odkazy uvádí autor dle standardních usancí, grafická úprava je přehledná. Kapitoly člení autor racionálně a názorně. Přílohy jsou kvalitní a vhodně doplňují text. V podstatě jedinou kritickou připomínku se cítím nucen vznést k poslední příloze (příloha č. 6) zachycující zříceninu pevnosti Amuda nebo Amudain v dnes turecké Kilikii. Jde o jeden z mála fyzicky existujících pozůstatků dějin Řádu v oblasti Předního Východu. Autor bohužel v popisce k příloze nevysvětlil, proč ji do své práce zahrnul, ač na straně 20 uvádí, že právě tuto pevnost získal velmistr Hermann von Salza od krále kilikijské Arménie Leona II. (kde ovšem opět chybí odkaz na přílohu). Chápu, že se tak stalo v časové tísní při dokončování práce, a toto opomenutí nepokládám za závažné.

4. **STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE** (*celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Práce Slavomíra Haberajtera podává velmi užitečný přehled působení Řádu na Blízkém Východě. Otvírá zajímavé badatelské perspektivy a upozorňuje na možnosti, které poskytují jak publikované, tak zejména nepublikované historické prameny. Do budoucna by bylo velmi žádoucí zaměřit se na zpracování archivní dokumentace Řádu, uložené, jsem-li dobře informován, v archivech

v Benátkách a v Berlíně. Je možné, že se v řadách Řádu v daném období objevili i Češi, případně Moravané, Slezané a Slované německého jazyka, a poznatky o nich by nepochybně představovaly přínos k poznání našich středověkých dějin. Autor vhodně shrnul především historickou dokumentaci svého tématu. Neopomněl ani velmi cenné doklady numismatické. Sondáže do pramenů epigrafických, archeologických a uměnovědných přinesly poznatky spíše ilustrativní, což je ovšem způsobeno stavem znalostí pramenné základny. Epigrafika latinského Blízkého Východu ve středověku se soustřeďuje především na památky středomořských jazyků. Studium poznatků uměnovědných a archeologických se pak potýká s určením kritérií pro bezpečné přiřčení příslušného materiálu obecně oblastem latinsky inspirované tvorby. Ještě nejspíše se vlivy ze západní Evropy projeví v oblasti architektury (zejména vojenské) a plastiky, kdežto již malířství nese nepochybnou pečeť umění byzantského, případně arménského. V archeologickém materiálu je až do raného 13. století na Blízkém Východě rozpoznání latinské kultury vysoce problematické.¹ Za takových okolností nezbylo Slavomíru Haberajterovi než se spolehnout především na dokumentaci historickou, což se zdarem učinil.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

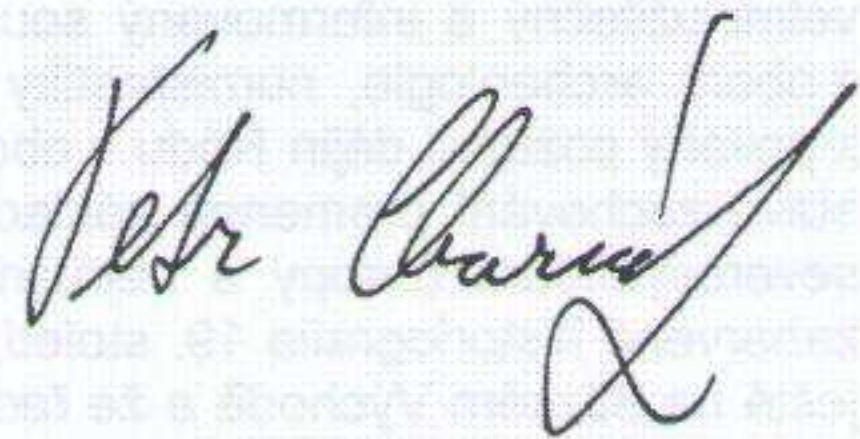
1. Dovedl byste charakterizovat pro období, jímž se zabýváte (konec 12. – konec 13. století) intenzitu, v níž se personál a zejména nejvyšší kruhy Řádu angažovaly v oblasti Blízkého Východu a mimo ni?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):

Navrhuji hodnotit práci stupněm **1 (výborně)**.

Datum: V Praze dne 13. 5. 2014.

Podpis:

¹ Viz Jaroslav Folda: *Crusader Art – The Art of the Crusaders in the Holy Land, 1099-1291*, Aldershot: Lund Humphries 2008.